

Moeten of mogen

René Berends

De zomervakantie ligt alweer een paar weken achter ons. Voor de meeste leraren is die periode een rust- en reflectiemoment waarop er gevoelsmatig afstand genomen wordt van het afgesloten schooljaar. Het boek gaat dicht. De vakantie is echter ook een moment waarop er vooruitgekeken wordt naar het jaar dat komen gaat.

Leraren krijgen er energie van als ze bij die plannenmakerij een eigen koers kunnen bepalen, als ze, binnen samen afgesproken kaders, zelf ideeën mogen uitwerken voor hun eigen school, bouw of groep. De autonomiebehoefte van kinderen, waarover in het daltononderwijs veel gezegd wordt, geldt ook voor leraren. Helaas staat veel beleidsmakers dit inzicht niet altijd helder voor ogen, waardoor leraren hun beslissingen als een top-downbenadering ervaren. Dan moet er weer 'van alles', van de overheid, het (bovenschools) bestuur, de directie, het management of het samenwerkingsverband.

De Vlaamse hoogleraar Vansteenkiste heeft hiervoor een nieuw woord geïntroduceerd: motivatie. Het verschil tussen motivatie en motivatie is het verschil tussen opgelegd krijgen wat moet en eigen keuzes hebben in wat zou kunnen of mogen. Vanuit de zelfdeterminatietheorie laat Vansteenkiste zien dat keuzevrijheid autonomieversterkend werkt en meer plezier en motivatie oplevert.

Nu Vansteenkiste de Nederlandse taal verrijkt heeft met dit prachtige, nieuwe woord motivatie, moeten we het ook maar meteen gebruiken. Nee, zouden we het kunnen gebruiken! Bijvoorbeeld om elkaar in teamverband alert te houden dat motivatie en plezier in het werk houden te maken heeft met het hebben van vrijheid om keuzes te maken.

DaltonVisie gaat met dit nummer de tweede jaargang in. Dat is een heugelijk feit. Het tijdschrift wil een krachtig middel zijn om de motivatie tegen te gaan door daltonleraren en leidinggevendenden op ideeën te brengen, waarmee onderwijsverbetering met behoud van de eigen keuzevrijheid tot stand kan komen. Dit keer wordt daarbij onder andere aandacht geschonken aan de 21st century skills, een 'hot' topic in het onderwijs.

Colofon

DaltonVisie is een kwartaaluitgave van de Nederlandse Dalton Vereniging. Het tijdschrift heeft als doelstelling belangstellenden over alle facetten van het daltononderwijs te informeren.

Redactie: Martijn Bakker, Rosanne Bekker, René Berends, Dick de Haan, Anita Kleinjan-van Son

Contact: redactie@daltonvisie.nl. Website: www.daltonvisie.nl

Coverfoto: Martijn Bakker

Vormgeving, advertenties en druk: Elma Multimedia b.v., Keizelbos 1, 1721 PJ Broek op Langedijk, 0226-33 16 00, www.elma.nl

Abonnementen: Algemeen abonnement: 25 per jaar. Lerarenabonnement: 20 per jaar (voor medewerkers van erkende daltoninstellingen). Daltonstudenten: 10 per jaar.

Daltonvisie wordt gratis toegezonden aan leden van de NDV.

Abonnement aanvragen: www.daltonvisie.nl

Administratie: VBS/NDV, Bezuidenhoutseweg 251-253, 2594 AM Den Haag, 070-33 152 81

© DaltonVisie

Uitgave: Jaargang 2, nummer 1, september 2013

Overname is toegestaan onder vermelding van de auteursnaam, 'DaltonVisie' en de uitgavedatum.

Inhoud

NIEUWS

Regiowijs
Anita Kleinjan-van Son en
Rosanne Bekker

4

OPINIE

Open visie
bijdragen van lezers

5

COLUMN

De kracht van leerlingen aanboren
Fred Korthagen

7

Dalton +
Aant Mulder

26

PRAKTIJK

po - Het leeskastje van
daltonschool 't Schöppert
Alma Rikkerink

8

vo - Feest voor kinderen
van de Voedselbank
Marianne Kroes

28

INTERVIEW

Lilian Leferink
René Berends

10

SCHOOLVERBETERING

Kwaliteit meten, bereiken en behouden
Brigitte Witmus en Jos de Klerk

18

De aanbeveling: een taakformat
om te differentiëren
Marijke van Zelst

27

REPORTAGE

Tweedaagse daltonopleiders:
21st Century Skills
René Berends

22

ONDERZOEK

De eigen daltonpraktijk onder de loep
Rosanne Bekker

14

HISTORIE

Twintigste-eeuwse 'skills' bij Parkhurst
Rene Berends

30